

Mastodont *Zygodolophodon turicensis* Schinz, 1824

Zaradenie:

Kmeň: *Chordata* Bateson, 1885 – strunatce

Podkmeň: *Vertebrata* Cuvier, 1812 – stavovce

Nadtrieda: *Tetrapoda* Gaffney, 1979 – štvornožce

Trieda: *Mammalia* Linnaeus, 1758 – cicavce

Rad: *Proboscidea* Illiger, 1811 – **chobotnáče**

Čeľad': *Mammutidae* Hay, 1922 – **mamutovité** †

Rod: *Zygodolophodon* †

Evidenčné číslo: VII – 16 704

Popis: *Zygodolophodon turicensis* Schinz, 1824; mastodont – zub M₃dext

(vrchný pravý molár)

Lokalita: Slovensko, Hornonitrianska kotlina, Nováky – Baňa Mládeže

Vek: mladšie treťohory, miocén, bádén – sarmat

Dátum nadobudnutia: 11. 10. 1982

Spôsob získania: dar

V kolekcii stavovcov geologického fondu múzea je evidovaný i unikátny osteologický materiál – zuby, patriace viacerým druhom primitívnych chobotnáčov – mastodontov, získaných z fosiliférnych horizontov hnedouhoľných baní v Novákoch, Cigli a Handlovej.

Chobotnáče (mastodony a mamuty) tvoria dominantnú skupinu fosilnej makrofauny stavovcov Slovenska, od spodného miocénu treťohôr až do vrchného pleistocénu štvrtohôr.

K mastodontom sa radia robustné, zavalité chobotnáče, s dĺžkou tela od 2 do 3,5 m, krátkou a vysokou lebkou, chobotom a vrchnými rezákmi premenenými na dlhé kly ohnuté do strán a hore. Zuby mastodontov boli dokonale prispôbené rastlinnej potrave; na žuvacích plochách stoličiek mali tupé a oddelené kužele (3 až 6) usporiadané do hrebeňov. Mastodony sa objavili počas eocénu v Afrike a Ázii, ale až v miocéne sa rozšírili do Európy.

Miocénny mastodont *Zygodolophodon turicensis* žil v našom území pred 13 – 14 miliónmi rokov. Vyhovovali mu klimatické podmienky vlhkej subtropickej klímy. Bol viazaný na prijímanie menej abrazívnej potravy (rôzne druhy ovocia a lístie drevín, krov), ktorá sa vyskytovala počas celého roka. Vyhynutie tohto rodu je pravdepodobne spojené s nedostatkom vhodnej obživy, spojenej s postupným znižovaním teploty a zvyšovaním intenzity sezónnych vegetačných zmien.